

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petítor egyszeri hirdetés 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért 60 fill. Nyitlár: minden sor 20 fill.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör»
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59-ik szám, Kósch Árpád könyvnyomtató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

Előfizetési felhívás.

A küszöbön álló új esztendővel lapunk XXV-ik évfolyamába lép.

Tehát egy negyed százada immár annak, hogy az *Eperjesi Lapok* önzetlen kitartással szolgálja vármegyénk s városunk társadalmi, közművelődési érdekeit. Vezérelve ugyanazok most is, mint a megalapítás idején s nincs is ok arra, hogy a kitűzött cél felé való haladásától más eszmék által vezéreltetve, másfelé térjen, mert a huszonötéztendő múlt bizonyítást tett arról, hogy a kitűzött célpont helyes, nemes s minél inkább való megközelítése erkölcsi s anyagi tőkélyesbülésünkkel egyet jelent.

Jutalmunkat abban találjuk, ha mindenkor jóhiszemű építő munkásságunk a nagyközönségnek hova-tovább fokozódó jóindulatával találkozunk s azok az intézmények, melyeknek szolgálatára csekély erőnk odaadással bocsátjuk rendelkezésre: további virulást fognak felmutatni. Miután pedig szilárd meggyőződésünk az, hogy mindaddig, a míg a társadalom és a közélet nyilvánulásai a közérdeket óvó, képviselő helyi sajtónak erélyesebb felszólalását nem követelik, sokkal célravezetőbb a béke olajágával eltakarni a jelentéktlenebb s legtöbbször nem is rosszhiszemű súrlódásokat, s üdvösebb a társadalmi élet összhangjának munkálása, mint a békétlenség rossz szellemének felbresztése és támogatása: ez okból újlag őszintén kijelentjük azt, hogy «ez a lap a mi szerkesztőségünkben soha semmi más nem akar és nem fog lenni, mint egyszerű eszköz minden jó és üdvös célra, a melynek sikerét bármiképp előmozdíthatni véljük s hogy minden törekvésünknek fő vezetőelve az lesz mindenkor, hogy mi a békét akarjuk szolgálni».

A legkisebb érdemmel szemben is elismerők leszünk, mert az ambíció felkeltése az alapja a mindnyájunkban kisebb-nagyobb mértékben szunnyadó tehetség érvényesülésének. Kétsze-

res gyöngédséggel kell ápolnunk a gyöngé virágot s csupán a gyomot kell kiméretlenül kiirtani.

Közéletünk megfigyelésénél s a közéleti események nyilvános tárgyalásánál levetkezünk minden mellékleteket; a függetlenség és befolyásolhatatlanság magasatos tudata s az oltalmunkra bízott közérdek becsületes eszközökkel való megvédésének kötelezettség-érzete marad fegyverünk szüntelen

Tántoríthatlanul és hűségesen ezen az alapon állva, olvasóközönségünk további bizalmát, az előfizetések megújítását s általában a hathatós támogatást tisztelettel kéri:

a szerkesztőség és a kiadóhivatal.

A század alkonyán.

Nem a század végének a kérdése érdekel itt bennünket, hanem letűnő századunk kultúrájáról akarnánk egyet-mást elmondani.

Századunkat méltán mondják a tudomány, a technika és a humanizmus, szóval a *kultúra századának*. Századunk érdeme, hogy ma nyugateurópai—amerikai kultúránk világalalmáról szólhatunk. Ma az ember a célokra nő s a cselekvőség nála a földolog. Mai kulturális haladásunk feltartóztatlanul előre törekszik. El tehát minden pesszimisztikus világnézettel az értelmi, ethikai és fizikai haladás és folytonos tökéletesedés javára! E meggyőződés által áthatva, igazi örömmel és a jövőbe vetett erős bizodalommal búcsúzatunk majd letűnő századunktól.

Közelebről a mi századunkat a szabadság eszméi jellemzik. A vallás, a filozofia, a tudomány, a művészet és a közgazdaság az eszmékből él és táplálkozik. A mai ember a gondolkodó, a küzdő és a törekvő emberiség szerves tagja, ki mindenben a felvilágosodás vezéreszméjét követi. Magyar nemzeti ébredésünk is erre vezethető vissza. A szabadelvűség szinte befejezte nagy művét. A kiváltságos rendi társadalom falait szétrepesztette s megavaso-

dott szervezeteit eresztékeiből kiemelte. Szabaddá tette az embert s azzal egy új világ születési vajadásába jutott a mi századunk. Meg kell tehát századunk előtt hajtani a mi zászlóinkat. És ezzel — ha az optimizmus szemüvegén nézzük a mi századunkat — a fejlődésnek egy új fokára jutottunk.

A legújabb népek történetét szellemi, gazdasági és társadalmi életük adja meg. A társadalmi élet formái, a jog és erkölcs sajátosságai s főleg a család képezik azt a talajt, a melyen a haladás fája nő. A szociális szellem lép előtérbe. Érezzük ma az emberek s népek és nemzetek életközösségének, az emberiség egységének s legmélyebb és legbensőbb összetartásának öntudatát. Az ember embernek érzi magát. Minden egyes ember akar lenni, a szellemi és a gazdasági munkának egyik főtényezője, ki magát mint részt fölisméri s következőleg a társadalmi munkának termékeiből részt kér. Mert hát a történelem logikai összefüggése szerint célja és értelme van az emberi együttélésnek és együttműködésnek. Az emberiség története a mindinkább tökéletesebben valóuló céloknak és feladatoknak szakadatlan láncolata és ennyiben századunk «gondolat-terhes», a melynek jelen állapotában a jövő XX-ik századnak feladatai is foglaltatnak.

A jövő század tehát egy nagyszerű szociális feladat előtt áll. A társadalmi béke lesz a megoldandó probléma. Az emberek szolidaritása s az intézmények szövetsége a cél. Kulturrendszereink világalalmának biztosítása a követendő feladat. A magasabb társadalmi ember-típusnak a felvilágosodás útján való nevelése a földolog. E társadalmi átalakulásban két nagy érdek kell egymással megegyeztetni: a hatalmat és a szabadságot, a szociálizmust és az individualizmust, a közt és az egyént. Az egyetemes érdekek ne fojtsák el a szabadságot, de a szabadság se állja útját a józan haladásnak. A szabadságnak erkölcsi, értelmi és fizikai feltételekre van szüksége, a miknek kifejlesztése

AZ „EPERJESI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Szilveszter-éjen.

Kis szobámban üldögélek,
Könyvet forgat két kezem.
— Ember élte mért csak álom? —
Elmerengve kérdezem.
Két szemem a bibliában
Megakad, áll egy lapon
S én a könyvet oly mohón és
Tudni vágyón olvasom:

— Hire se volt még az Égnek,
Nap se fénylett, Föld sem állott;
Néma csönd volt s vak sötét, mit
Fül se hallott, szem se látott.
Semmi nem volt... de egy mégis,
Kinek vége-hossza nincsen:
— Uralva a néma csöndöt,
Te voltál az örök Isten!

S im a néma Semmiséget
Hang hasítja csengve-bongva:
... Föld szülessék, Ég teremjen,
Hintse fényét Nap ragyogva!
Földön völgy és büszke bércek
Hatát száz növény takarja,
Legt szárnyas, Föld és Tenger
Lepje állat minden fajja! —

És a hangra olvad, omlék
Éj sötétje, némasága,
Lesz a Föld s a kékítő Égen
Szerte száll a nap sugára.

Föld itt horpad, ott kiforrad,
Ért a csermely át a réten,
Itt üvöltés, ott csicseregés
Kél a röpke szárnyu szélben.

S újra szól a nagy Teremtő:
— Ünneplés csönd a tájon —
... Legyen ember, a ki engem
Fölsimerve, megimádjon!
Legyen Ember, önképemmel,
Lélekkel és észszel áldott,
Föld urának őtet vallja,
S félve félje minden állott!

Legyen Ember, és a földet
Lepje el-be magva, sarja
Napkeletől napnyugatig
É világ csak őt uralja!
— Am, hogy tudja, hogy fölötté
Én vagyok Őr földön, égen
És a mit tess karral, észszel,
Mint bírja megitélem:

— Őrrá tesszem rajt az Időt!
S hogy érezze semmiségét:
Meggzamlálom napja számát
És kímérem élte végét!
S hogy ne vélje balga észszel
Tudományát bölcsességnek:
— Rejtve legyen ő előtte
Végörája életének! ...

Út az óra, éjfelet ver;
Összetéve két kezem,
Térdre hullok és könyörgve
Száll az Égre énekem:

... És bocsásd meg vétkeinket,
Mit kezünk tett s szolt a szánk,
És vezess a jóra minket
Örök Isten, mi Atyánk! ...

Ifj. Porkoláb Gyula.

„Tizenhetes huszárok.”

— 1899. december 27. —

Egy csendes sírhalom van, vastag hólepel borítva a kálváriai temetőben. Fölötté ideiglenes fakeserzt, az egyszerűen bevészt névvel. Azzal a névvel, a mely nekünk, eperjesieknek, olyan kedves, olyan becses volt mindenkor és ilyen ma is! Alatta egy porladó szív, a melynek tüze egykoron minden szépért, nemesért, jóért magasan lángolt; a mely szülővárosának és közönségének benső szeretetével volt tele mindig; s a melynek dobbanása a közé, a hazáé, a nemzeté vala!

Ez a csendes sírhalom az elmúlóban lévő év egyik kedves halottjának: a mi *Kyss Gézáknak* a sírja. — — — És az a nemes szív ott a megfagyott rögök s a vastag hólepel alatt, talán megdobbanhatott ezen a mai napon!

Lehetetlen, hogy hozzája ne hatott volna a csonttá fagyott rögökön és a hórétegen keresztül is az őszinte visszaemlékezésnek, az igaz kegyeletnek, a szeretetnek és a hálának az a melege, a mely derék műkedvelőinknek, kedves Széchenyi-körünknek és egész lelkes közönségünknek szívéből ezen a napon feléje sugárzott! Lehetetlen, hogy meg ne érezte légyen azt a tiszta, igaz lelkesedést, a mely műkedvelőinknek és közönségünknek a szívét eltöltötte annak a határozottan irodalmi becsű műnek az élvezetében, a mely ennek a kihűlt nemes szívnek egyik legszebb alkotása.

Mihelyst a hosszabb idő óta fenyegető csapás be-következett s *Kyss Gézá*t oda kísértük ki a kálváriai

Jelen számunkhoz félív melléklet van csatolva.

az egészséges társadalmi alakulásnak nélkülözhetetlen feltétele. Ha századunk a *politikai* és a *vallási* szabadságot teremtette meg, úgy a jövő századnak a *szociális* szabadságot kell megteremtene.

Századunk felállította a nagy társadalmi problémát, a jövő század van hivatva annak megoldására. A XIX. század azt meg nem oldhatta, de szorgalmasan gyűjtögette a jövő nagy kultúrrendszerünkhez az épületköveket. Csak egyet ne felejtünk el soha. A Gondviselés neveli és kormányozza a népek és nemzetek történetét. Vallásos hit és szilárd erkölcsiség nélkül nincs haladás, nincs fejlődés az embernél és a társadalomban. Meg kell hódolnunk az Isten szent törvénye előtt. A nevelés és vezetés művében oda kell állítanunk a tiszta erkölcsöket s tisztelnünk kell a nagy erkölcsi intézményeket, főleg az államot és az egyházat, és akkor képesek és alkalmasak leszünk a szociális reformokra és alkotásokra az egész vonalon.

Fel tehát a szent harcra az ember érdekében! Ő a tudományos érdeklődés legfőbb tárgya. Ő vele foglalkozni, őt nevelni, baján enyhíteni, istenképet megtisztelni a legmagasabb feladat!

(-K)

Újévi üdvözlések megváltása.

A *Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet* javára kibocsátott aláírási ívek közül eddig, az azokon kitett határnapig: december hó 29-ig a következők érkeztek vissza:

Szinyei Merse István főispán úr ívé: Szinyei Merse István 10 frt, Mattyasovszky György 1 frt; *összesen: 11 frt.*

Tahy József alispán úr ívé: Bánó Aladár 2 frt, Fekete Sándor 1 frt, Baán Géza 1 frt, Meliőrész Lajos 1 frt, Ús Antal 2 frt, Vilczek János 2 frt, Kovaliczky Mihály 1 frt, dr. Ferbstein Márk 1 frt, dr. Hartmann Samu 1 frt, Tahy Gyula 1 frt, Tahy József 2 frt; *összesen: 15 frt.*

Mandics Ede polgármester úr ívé: Mandics Ede 1 forint, Teörös József 1 forint, Magyar József 1 frt; *összesen: 3 frt.*

Rhódy Alajos bártafi polgármester úr ívé: Rhódy Alajos 2 frt, Korányi Antal 2 frt; *összesen: 4 frt.*

Pletényi Endre apátplébános úr ívé: Pletényi Endre 2 forint; *összesen: 2 frt.*

A m. kir. államépítészeti hivatal ívé: Dóbiás Ede 1 frt, Faragó József 1 frt; *összesen: 2 frt.*

A cs és kir. 18-ik sz. tűzérhadosztály parancsnoksága ívé: A 18-ik sz. tűzérvezető tisztikara 5 frt; *összesen: 5 frt.*

Schlott Gyula kir. kath. főgimn. igazgató úr ívé: Schlott Gyula 1 frt, Tragor József 1 frt; *össz.: 2 frt.*

Palugyay Gusztáv kir. törvényszéki elnök úr ívé: Palugyay Gusztáv 1 frt, Kádas Miklós 1 frt, Uhlarik Mátys 1 frt, Legeza István 1 frt, Semsey Adolf 1 frt, Dessewffy Pál 1 frt, Urbán Gyula 1 frt; *össz.: 7 frt.*

Kubinyi Aurél ügyvédi-kamarai elnök úr ívé: Kubinyi Aurél 2 frt, dr. Propper Adolf 1 frt, Petrik István 1 frt, Klefner Gyula 50 kr., dr. Balpataky Imre

1 frt, dr. Mosánszky Győző 1 frt, dr. Szehtlo János 1 frt, dr. Zahler Dezső 50 kr., dr. Rosenberg Mór 50 kr., dr. Oszwald Tivadar 50 kr., Pollák Jakab 50 kr., dr. Müller Bertalan 1 frt, dr. Turkinyak Aladár 1 frt, Szmoligovics Szilárd 1 frt; *összesen: 12 frt 50 kr.*

Kubinyi Albert társadalmi-egyleti elnök úr ívé: Kubinyi Albert 1 frt 50 kr., Vilczek Kamil 1 frt, Rosenberg Herman 1 frt, Rosenberg Fülöp 1 frt, Berzeviczy Szilárd 1 frt, dr. Rosenberg Teofil 1 frt, Keczer Gyula 1 frt, Radvány Kálmán 1 frt, özv. Vilczek Jóbne 1 frt, dr. Schmidt Gyula 3 frt; *össz.: 12 frt 50 kr.*

Dr. Herczogh Árpád kir. közjegyző úr ívé: dr. Herczogh Árpád 5 frt, dr. Petrik Igor 1 frt; *össz.: 6 frt.*

Hoffmann Mór kir. pénzügyi tanácsos, kir. pénzügyigazgató úr ívé: Hoffmann Mór 2 frt, Semsey Ádám 1 frt, Andorkó Tamás 1 frt, Petrőczy Boldizsár 40 kr., Kerschbaum Ferencz 30 kr., Webel Ernő 1 frt, Lakatos Gyula 50 kr., Varga Frigyes 50 kr., Halmi Ede 50 kr., Kovács György 20 kr., Petrovay Gyula 1 frt, Böhm Emil 1 frt; *összesen: 9 frt 40 kr.*

Dr. Horváth Ödön kir. tanácsos, Széchenyi-köri titkár úr ívé: dr. Krayzell Aurél 3 frt, dr. Horváth Ödön 3 frt, Moes Anna 1 frt, Moes Jenny 1 frt; *összesen: 8 frt.*

Dr. Sarudy Vilmos kollégiumi igazgató úr ívé: dr. Sarudy Vilmos 1 frt, dr. Szlávik Mátys 50 kr., Ludmann Ottó 1 frt, Schulek Gusztáv 1 frt; *összesen: 3 frt 50 kr.*

Láng Mihály áll. tanítónőképző-int. igazgató úr ívé: Láng Mihály 1 frt, Dúzs Mária 50 kr., Láng Mariska 50 kr., Udvarhelyi Etel 50 kr., Balló Aurélné 50 kr.; *összesen: 3 frt.*

Kösch Árpád úr ívé: Both Gyula 1 frt, Ghillány József 5 frt, Meliőrész Ilka 1 frt, dr. Meliőrész Béla 1 frt, dr. Holénia Gyula 1 frt, Bielek László 2 frt, Farkas Lajos 1 frt, Raisz Viktor 2 frt, Melczér Gyula 1 frt, Lonkay Antal (Kakasfalu) 1 frt, X. Y. 2 frt, Kotradov Mihály 4 frt, Thrór Gyula 1 frt, Zsebráczky Géza (Palocsa) 2 frt, Kovaliczky Kornél 1 frt 50 kr., Kassay István 1 frt, Répássy György 1 frt 50 kr., Dessewffy Lajos 1 frt, X. Y. 2 frt, König Sándor (Soóvár) 2 frt, Kösch Árpád 1 frt, Vogel Béla 1 frt, Schroeffer Antal 1 frt, ifj. Draskóczy Lajos 1 frt 50 kr., Mérey Aurél 1 frt, ifj. Sikorszky Endre 1 frt, Prámer-Zombory Lujza 1 frt; *összesen: 41 frt 50 kr.*

Oszwald Károly keresk.-egyleti elnök úr ívé: Oswald Károly 2 frt, Csizsek Jenő 1 frt, Wenczel István 50 kr., Mihalidesz Lajos 50 kr., Fránkl József 50 kr., Kónya Miklós 50 kr., Bilich Ferencz 50 kr., Tauth Viktor 50 kr., Feldmann Adolf 50 kr., Mikolík István 1 frt, Sváby Ferencz 50 kr., Atlasz D. 1 frt, Weber Károly 1 frt, Schwarcz Ede 50 kr., Gallotsik László 1 frt, Dahlström Károly 1 frt, Grossmann Ármán 50 kr., Lefkovits Emil 1 frt, Luchs Ede 1 frt, Singer S. Fiai 50 kr., Fuchs Márk 50 kr., Lindner J. 50 kr., Moskovits Lipót 50 kr., Gregor Endre 50 kr., Palecsko Vilmos 50 kr., Kovács Béla 50 kr., Brestyenzsky György 50 kr., Mitske Ede 50 kr., Holénia Béla 1 frt, Lefkovits Mór 50 kr., Gerő Mihály 50 kr.; *összesen: 21 frt 50 kr.*

Berzeviczy Rezső főszolgabíró úr ívé: Berzeviczy Rezső 2 frt, Rády Antal 1 frt, Toberle 2 frt, Schreter Gusztáv 50 kr., Hoznek Lajos 1 frt, Bojársky Róbert 50 kr., Stucker István 50 kr., Kassay Vincze 50 kr., Szekeress Dezső 1 frt, Irinyi Csaba 1 frt, Reich Ödön 1 frt, Jesztrebényi Gyula 50 kr., Somoskeőy Aladár 50 kr.; *összesen: 12 frt.*

Winkler Ádám főszolgabíró úr ívé: Winkler Ádám 2 frt, Schiemann Győző 50 kr., László Ede 1 frt, Kropács Ignác 1 frt, dr. Eisner József 1 frt,

dr. Dobay József 1 frt, Harant Ferencz 50 kr., Szövényi Gusztáv 1 frt, Mathey János 1 frt, Szepesházy Imre 2 frt, Schultz József 1 frt, Viszloczky Miksa 50 kr., Ackerman J. 50 kr.; *összesen: 13 frt.*

Szakmáry Géza lemes főszolgabíró úr ívé: Szakmáry Géza 1 frt, Péchy Oszkár 50 kr., Schwarcz 50 kr., Tahy Boldizsár 50 kr., Hegymeghy Ferencz 50 kr., Weiss Jakab 50 kr., Nagy Lajos 50 kr., Klein Armin 25 kr., Fajerwaizen R. 20 kr., Welcz H. 20 kr., Fűzy Béláné 1 frt, Grossmann Juda 25 kr., Berkovits Jakab 30 kr., Neuman Sámuel 50 kr., Lefkovits Dávid 50 kr.; *összesen: 7 frt 20 kr.*

Tóth István bártafi főszolgabíró úr ívé: Tóth István 1 frt, Báró Grote A. 5 frt, Lanner Ign. 1 frt, Mátrai János 1 frt, dr. Blumenfeld Armin 1 forint; *összesen: 9 forint.*

A m. kir. 3-ik honvédszászlóalj-parancsnokság ívé: M. kir. 3-ik honvédszászlóalj tisztikara 10 frt 50 kr.; *összesen: 10 frt 50 kr.*

Posta- és távirafőnökség ívé: Sperlagh Ignác 2 frt; *összesen: 2 frt.*

Az Eperjesi Ipartestület elnöksége ívé: Eperjesi Ipartestület 2 frt 50 kr., Eperjesi Ipartestületi Betegsegélyzőpénztár 2 frt 50 kr.; *összesen: 5 frt.*

Midőn ezeket a kegyes adományokat ezennel hivatalosan nyugtáznánk, fogadják a nemesszívú adakozók a «Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet» legőszintebb hálás köszönetét, nemkülönbben legbensőbb szerencsekívánatait az új esztendőre.

Eperjes, 1899. évi december hó 29-ikén.

A „Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet” nevében:

Kubinyi Albertné s. k., **Dr. Horváth Ödön** s. k.,
elnök. titkár.
Kösch Árpád s. k.,
pénztárnok.

Bártafi levél.

December 20-ikán két óvintézetű kised jelent meg hajlékomban s az óvóhelyiségben decz 21-ikén délután 4 óraker tartandó karácsonyfa-ünnepre s páztorjátékra hívtak.

Az ártatlan kisedek meghívására örömmel siettem a kifizött időben Bártafi város egyetlen óvintézetébe. A terem már zsúfolásig tömve volt. Csekély vártatra megkezdődött a kised Jézus születése egész történetének ünnepies játéka, mely szokatlanul hatott rám a következő okokból: 1. Bámultam azt a véghetetlen angyali szeretetet, melylyel az óvónők a vezetősükre bízott kisedeket elhalmozták; 2. bámultam azt a kifogyhatatlan türelmet, melynek gyümölcse lón a jól betanított s ügyesen lejátzott történet, a melyet a kisedek szemeiből kilövelő örömsugarak ritka fénynyel vettek körül s a melynek a földi angyalok összhangzó kedves karácsonyi éneke kiváló varázshatást kölcsönzött; 3. csodálkoztam azon, hogy valamennyi gyermek magyarul, még pedig tisztán s kellő hangsúlyzással beszélt.

Önkéntelenül is eszembe jutottak egy kiváló férfinak következő szavai: «A kiseddóvók áldásos működését mindentűt tapasztalják, a hol azok fennállanak, de talán sehol sem bir a kiseddóvó oly fontossággal, mint hazánkban, hol az idegenajkú, de hazafiás érületű lakosság csak a kiseddóvó-intézetek működése mellett juthat az államnyelv birtokába, melyre úgy a köz-, mint a magánélet viszonyaiban oly nagy szükség van...»

Ha valahol, úgy hazánkban, a mi viszonyaink közt a kiseddóvó nemcsak emberbaráti intézmény, hanem társadalmi és nemzetiégi tekintetben is fontos tényező.

csendes temetőbe: Széchenyi-körünk intézőinek kebelében azonnal megérlelődött az az elhatározás, hogy a Kör és a közönség kegyeletének iránta különös módon adjon kifejezést. A kínálkozó módok közül erre a legalkalmasabbnak az látszott, a mely a mai napon tényleg valóra vált. Oda kellett hívunk Körünk tagjait és általában közönségünket városi színházunkba, a melynek létesülése is kiválólag az ő érdeme volt s a melynek falai között oly számtalan szörnyörködünk az ő írói vagy előadói fényes tehetségeiben. Fei kellett újítani a reá való visszaemlékezésnek édes érzetét s ezáltal eszközölni azt, hogy ennek a visszaemlékezésnek egy örökké maradó, gyöngéd jele létesüljön abban az állandó emlékoszlopban, a melyet városunk ez elhunyt jeles fiának sírjára állít az igaz kegyelet.

Jobb, illőbb darabot igazán nem választhatott volna a rendezőség, mint a *Tizenhetes huszárok*-at. Ismerete már a darabot közönségünk abból a két előadásból, a melyben ez, színészeink révén, évek előtt itt színrekerült. És éppen azért láttuk illőnek és helyesnek a választást. Illő volt éppen tőle választani darabot, kinek emlékét ünnepeltük; illő volt éppen ezt a darabot választani, a mely egyike az ő legjelesebb szellemi termékeinek; és helyes volt ezt a komoly és komoly irányú darabot választani éppen ez alkalommal, a mikor a kegyeletes visszaemlékezés húrjai rézdültek meg lelkünkben.

Sylvia grófnő és Wass Iván hadnagy ideális, tiszta szerelmének ez a meghatóan szép története mindenkor becses lesz mindenki előtt. A szereplő alakok jellemének az a biztos és határozott színekkel való megfestése, a melyet ebben a darabban szemléltetünk, reá vall *Kyss Gézá*nak éles, megfigyelő képességére. A tiszta, lovagias, gavallér férfi jellemeknek előtérbe emelése, szemben az anyagi érdekeket hajhászó s az eszközökben sem válogató férfi jellemekkel, reá vall az

ő jellemére. A női jellemeknek gyöngéd, finom színekkel való ecsetelése szintén reá vall az ő gyöngéd-ségére, finomságára ott, a hol a szépről, a nemesről volt szó. A becsületbeli ügyekben megalkuvást nem ismerő s e tekintetben a halállal is bátran szembenéző egyensége, valamint a becsülés azok iránt, a kikre a haza védelmének nagy és nemes feladata van bízva, reá vall az ő lelkeinek legsajátosabb érzületére. Szóval az egész darabban *Kyss Géza* szól hozzánk, nemesen, egyeneslelkűen, tantólag!

Oh olyan jól esett ebben az előadásban visszaidézni őt ismét lelki szemünk elé!

S az előadás teljesen méltó volt a darabhoz. Nincsen okunk referadánkban arra hivatkozni, hogy ez az egész előadás *első sorban a kegyelet ténye volt*. A nagyszámú közönség, a mely szüntűlt megöltötte a színházat, nem közönséges szellemi élvezetben részesült. Meglátszott minden előadón, hogy ambícióval igyekszik feladatát megoldani. Meglátszott az, hogy tudatában vannak kegyeletes tényük komolyságának s legjobb igyekezettel s tehetségeik teljes latbavetésével olyast akarnak nyújtani, a mely mindenben méltó a kerethez, a melyben az egész est lefolyt. És azt hisszük, hogy ez a legszebb, a legigazabb s derék műkedvelőinkre is a legkedvesebb s a legjutalmazóbb bírálat, a mit csak mondhatunk. Műkedvelőink, kik eddig nagyobb részt csak könnyed, mulattató s jeleneteiben önmagában is könnyen szórakoztató vigjátékokkal mutatták be tehetségeiket, ime szépen megállottak helyeiket akkor is, a mikor egy mélyen járó, alapos gondot, megfigyelést, biztosabb alakítást követelő színművel kellett megbirkóznunk.

A női szerepek legfőbbjét, Sylvia grófnőt, *Horváth Ödön* né játszotta, oly alakítással, mely összes eddigi szerepléseit felülmúlta. Finom volt és elegáns. Az érzelmek kifejezésében gondos; az eszközökben való-

gatos. Játéka nem egyszer a legmélyebb meghatottságot keltette a hallgatóság szívében. *Ifj. Molitorisz István* né ezúttal a társalgási szerepek egyik legszebbjében, de egyszersmind egyik legnehezebbjében mutatta be magát. Eleanora szerepében a teljes női érzézetet elpálástolt szerelem olykori kitöréseit s majd az őszinte, a nemes, a felmagasztosító lemondást igen kedves és megkapóan ecsetelte. *Mikler Károlyné* igen kedves, szeretetreméltó Szeghyné volt, gondosan alakítván az egyetlen leánya jövőjét aggodó szorgoskodással féltő anyát. Ujabb fellépése, siker tekintetében, méltó társa volt az előbbinek s általában nagy tetszést érdemelt. *Maléter Erzsike* a kis Vera gyönyörű, naiv szerepében méltó feltűnést keltett. Közönségünk ismeri már az ő szép tehetségeit egyéb nyilvános fellépéseiből; szinpadunkon azonban ezúttal volt szerencsénk hozzája először. Ez a szép tehetség ezen a téren is szépen érvényesült s műkedvelői gardánk e tehetséges új tagjának bízva jóslhatunk még számos fényes és gazdag sikert.

A férfi-szereplők sorában ott láttuk ismét *dr. Horváth Ödön*t, Ternyey gróf szerepében, kinek e fellépéséhez sem lehet szavunk, tekintettel *főszereplő* tisztére, a melyet lapunknál elfoglal. *Magyar József* töltötte be a darab legnagyobb és legnehezebb férfi-szerepét. Az ő Harten grófia egyike volt a legsikerültebb alakításoknak, a melyeket valaha tőle láttunk. Az intrikus-szerep összes részleteit teljesen kidomborító és érvényre juttató gondos játéka általában lekötötte mindenkinek a figyelmét s kiérdemelte az általános tetszést és elismerést. *Dr. Stessel Szilárd* a rokonszenves, ideális jellemű Wass Ivánt, ezt az «igazi tizenhetes huszárt» játszta s ez első fellépésével oly igen előnyösen s oly mindenkit megnyerően mutatta be magát, hogy őszinte örömmel konstatalhatjuk azt, miszerint benne műkedvelő-gardánk egy igen tehetséges s ambíciózus tagot nyert. Gyönyörű jeleneteivel mélyen meghatotta a közönséget s magán-

Sajnos, hogy ez intézetek a vegyesajkú lakossággal Lőrő vidékeken nincsenek eléggé elterjedve. Például Bártfa sz. kir. városnak van legalább 6000 lakossága, van legalább 800—1000 iskolaköteles gyermeke, de óvodája csak egy van. Pedig ezekben haza s király iránt hűséget énekel a gyermek dalában, onnét kikerülve, haza- s király iránti hűség lelkesíti őket végső sóhajtásukig, és ha nem is szívhatják a hazafias szellemet, mint csecsemő az anyatejjel, ha nem is hallják a dajka meséit magyar nyelven, azért hazánk zengő nyelvén imádják az Istent, a magyarok Istenét, életetik a királyt és a hazát!

E czélra áldozzanak a haza, áldozzanak a honatyák s akkor nem igen kell várakról gondoskodniok, eléggé megvédik a hazát az iskolák, óvodák falai!

Ily intézetek létesítését tüzte zászlajára a Felvidéki Közművelődési Egyesület s jobb helyre, szentebb czélra nem is fordíthatók az egybegyűlt fillérek, mert türelmes, magyar szellemű nők vezetése mellett csak ily intézetek olthatják a mindkét nembeli gyermekek ártatlan, fogékony sziveibe a magyar érzületet.

Felesleges megokolni, mennyire szükséges és mily üdvös nemzetiségi szempontból főképen a leánygyermek helyes irányban való nevelése, már csak a jövő nemzedék továbbnevelése szempontjából is. Szász K. szavai szerint: «Nézd meg gyermekét s abból ítéld meg anyjukat... ha bátor, nyílt képű, barátságos és leleműdő gyermekkel találkozol, nézz körül, anyja nem lehet távol s tekintü gyöngéd tisztelettel reá, mert okos és tiszteletreméltó asszony bizonyosan.»

A hol a fennevezett intézetek virágoznak, ott a nyelvnehézség, a pedagógusok e százejű réme is, a végét járja, mert ez intézetek többé-kevésbé jól készítik elő a gyermekeket az elemi iskolák, ezek a gimnázium számára, még ha nem magyarajkú (nem született magyar) tanítók működnek is (mint ezt igen sok falusi iskolában találjuk), de a kiknek működését, fáradozásait a hazafiaság szelleme harmatként termékenyíti.

Sárosvármegye buzgó tanfelügyelője — mint halljuk, már megindította a mozgalmat, hogy Bártfán még egy óvodát állítsanak fel.

Adjá Isten, hogy ebbeli fáradozását mihamarább siker koronázza akár a Felvidéki Közművelődési Egyesület, akár az állam révén! Nekünk ezidő szerint még égető szükségünk van ilyen intézetre.

Vármegyénk és városaink.

Törvényhatósági közgyűlés. Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága december hó 29-ikén tartotta rendszeres negyedévi közgyűlését Szinyei Merse István főispán elnöke alatt. A gyűlés elfogadta a vármegyei állandó bíráló-választmánynak előterjesztését a legközelebb adó fizető bizottsági tagok jövő évi névjegyzékének egybeállításáról, valamint az igazoló-választmányt, a megválasztott tagok igazolása felől. Árvaszéki helyettes-elnöké egyhangulag Vilcs János árvaszéki ülnököt választották, a ki az ülés folyamán a hivatali esküt is letette. A közigazgatási bizottságból kilépett tagok helyét Fest Lajossal, Pletényi Endrével, Péchy Ignáccsal, Kotrád Mihályval és Szinyei Merse Pállal töltötték be. s megalakították az igazoló-, a nyugdíjintézet igazgató- és a községjegyzői szigorlati bizottságokat. Különös figyelemmel hallgatták végig várm. alispánnak a közigazgatás összes ágaira kiterjedő rendszeres negyedévi jelentését, mely elsősorban igen meleg szavakkal emlékezett meg az október havában tartott nagyszabású és országos jelentőségűvé vált Petőfi-ünnepéről s ennek rendezése körül szerzett érdemeikért az Eperjesi Széchenyi-körrel, valamint ennek védnöké-

jelenében, mikor az élettől búcsúzik, kevés szem maradt szárazon. Matherny Gusztáv az ezredes rövid szerepében is feltűnő alakítást nyújtott; míg Zsivócs Elemér, a «kőnyvűvérű» huszárság tipikus alakjában igen kedves és szeretetreméltó volt. Ifj. Lang Mihály az ezredorvos szerepében tűnt ki; Sikorszky Sándor pedig igazán becsületre való gondos alakítást nyújtott Nádler ügynök nehéz szerepében. Az est sikerében neki és játékaiknak igen jelentékeny része volt. Koromlay Benedek tanfelügyelő rövid, de hálás szerepét Jankovich Akos játszta, derültebb színeket festvén belé a darab egyébként szomorú keretébe; az inas és a tisztiszolga szerepét pedig Palsó István játszotta teljes figyelemmel. A rendezés feladatát dr. Horváth Ödön kir. tanácsos, Köri titkár látta el; ügyelő Bartmann Simon volt, sűgő pedig Buszek Károly. Az összejáték, a jelenetezés, a díszítések és az öltözékek, közöttük a Budapestről kölcsönzött huszártiszt ruhák is, igen megfelelőek voltak, a férfiszereplők sikerült maszkjai pedig ezúttal is Beringer Nándor szakértelmét és ügyességét dicsérték.

A közönség élénk és osztatlan figyelemmel kísérte a gördülékeny, kerekded előadást s zajos tapsokkal adott kifejezést tetszésének. A földszinti jobboldali páhojyban ott láttuk Kiss Géza családjának tagjait is, a kik bizonynyal jóleső érzéssel tapasztalhatták műkedvelőink és közönségünk gyöngéd kegyeletét az általuk oly méltóan gyászolt halott emlékével szemben.

S te porladó nemes szív ott a hant alatt, pihenj békén és csendesen! Örök álmodat édesítse meg az, hogy emlékedet tiszteli, becsüli itt mindenki s hogy a hálás visszaemlékezés kegyelete ott fog virrasztani sírhantod mellett, annak a díszes emlékek a képében, a melyet ennek az előadásnak a jövedelméből Eperjes sz. kir. város közönsége és az Eperjesi Széchenyi-kör emel számodra, örökké!

vel, elnökével és titkárával szemben meleg elismerését juttatta kifejezésre. Szólt azután a tisztviselők túlterheltségéről s a szükségessé vált s a költségeloirányzat készítésénél tervbe vett új állások létesítéséről; a *Hazánk* cz. napilap méltatlan támadására adott hivatalos válasznak sajtó útján történt közléteiből eredt költségekről; a képviselőválasztók állandó névjegyzékének eszközölt egybeállításáról, kiemelve, hogy a vármegye területén az 1900. évre összesen 13,516 választót írtak össze. Hosszas figyelmet szentelt a jelentés a kivándorlás ügyének s reámutatott rá, hogy ebben az évben nem kevesebb, mint 4385 dr. útlevelet adtak ki, vagyis közel 2000-rel többet, mint az előző évben. E szomorú és káros jelenséggel szembe javasolta, hogy felirat intéztessek a kormányhoz a névzeve, hogy nagyszabású gyári-iparvállalatok létesítésével lehetőleg igyekezzenek a vármegye területén is a nép megélhetését előmozdítani. Szólt azután a közegészségügyről, az utak állapotáról, a községi bírák tüzbiztosításának ügyéről stb. A jelentéshez Hedry-Jelenik Ernő bizottsági tag szólt hozzá s a jelentés ellenében azt javasolta, hogy a kormányhoz az iránt intéztessek felirat, hogy a kivándorlás, különösen a védkötelezettségben állókra nézve, lehetőleg megakadályoztassék. Többek hozzászólása után a gyűlés az állandó-választmány határozati javaslatát fogadta el s Hedry javaslata mellett csak a javaslatot tévő maga állott fel. A mezőgazdasági bizottság újjalakítását a vármegyei gazdasági bizottsággal leendő egyesülés reményében, függőben tartották s a szükséges tárgyalásokra a jelenlegi gazdasági bizottságot bízták meg. A közúti költségvetést elfogadták s az utadót, névszerinti szavazással 10%-ban állapították meg. Marosvásárhely közönségének a kvóta felmérése ellen tiltakozó, és Szolnok-Dobokavármegyeinek a képviselőjelöltekől megkívánandó kvalifikáció érdekében kelt átiratait egyszerűen tudomásul vették. A görög-kath. lelkészek kongruájának államsegélylyel leendő rendezése ügyében megleghangú feliratot intéztek a vall- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz. Számos felirat, átirat, számadás és jelentés stb. tudomásul vétele és elintézése után a gyűlés véget ért s a jelen voltak a közszerepben és -becsülésben álló főispánt lelkesen megéljenzették.

A vármegyei központi választmány 1900. január 4-ikén ülést tart, melynek tárgya az 1899. XV. t.-cz. 143. §-a értelmében a legkevésbé megrótt egynegyed úrbéri telek adójának megállapítása és az úrbérséggel nem bírt községekre nézve irányadóul tekintendő szomszéd községek kijelölése fogja képezni.

Eperjesi Széchenyi-kör.

A magyar-irodalmi szakválasztmány december 27-ikén tartotta ülést dr. Schmidt Gyula elnöke alatt. A gyűlés meghatározta a tartandó felolvasások sorozatát s azokra a következőket kérte fel: január 10-ikén: Divald Kornél művét felolvasa dr. Szlávics Mátyás; január 24-ikén: Kubányi Béla; február 7-ikén: Beer Ferenc; február 21-ikén: Berzeviczy Elek; márczius 7-ikén: Jakobei Dezső; márczius 21-ikén: Láng Mihály. A felolvasó-estéken szavaltokról is gondoskodni fognak. Ezután megállapították a jövő évre megrendelendő lapok s folyóiratok jegyzékét. E szerint járni fogják a Körben a következő lapokat és folyóiratokat: Hét, Magyar Szalon, Ország-Világ, Új Idők, Vasárnapi Ujság, Magyar Génius, Magyar Kisednevelés és Népoktatás, Magyar Nyelvőr, Budapesti Szemle, Műcsarnok, Erdélyi Múzeum, Természettudományi Közönlöny, Pótfüzetek a Természettudományi Közönlönyhöz, Akadémiai Értesítő, Akadémiai Almanach, Archeologiai Értesítő, Archeologiai Közlemények, Emlékbeszéd, Akadémiai Értekezések, Matematikai és természettudom. Közönlöny és Értesítő, Nyelvtudományi Közönlöny, Magyar történelmi Emlékek, Könyvkiadóvállalat Kiadványai, Ethnografia, Turul, Századok, Magyar történelmi Életrajzok, Magyar Kritika, Ifjúság és Egészség, Polgáriiskolai Közönlöny, A természet, Statisztikai havi Közlemények, A statisztikai hivatal összes kiadványai, Túristák Lapja, Adalék Zemplénvármegye történetéhez, Zenelap, Iparművészeti Lapok, A könyv, Bártfa és Vidéke, Nemzeti Szemle és Eperjesi Lapok. Foglalkozott a gyűlés ujjabban a jövő évi pályázatok kérdésével is s azt az indítványt terjeszti az igazgatóválasztmány elé, hogy egy ismeretterjesztő felolvasásra 100 kor. pályadíjat tűzzön ki, ugyancsak ennyi pályadíjat tűzzön ki ezenkívül egy *Vörösmarty költségtérő* szülő műre és 50 kor. pályadíjat tűzzön ki egy *Vörösmartyt dicsőítő ódára*. A két utóbbi pályamű az 1900-ik év december 1-jén tartandó nagyszabású Vörösmarty-ünnepélyen adatként elő, a melyet Vörösmarty születésének századik évfordulója alkalmával rendezne a Kör. Remélhető, hogy az igazgatóválasztmány örömet fog módot nyújtani arra, hogy a szakválasztmány e szép tervének megvalósítását lehetővé tegye. A szakválasztmány nagy örömmel vette Divald Kornélnak (írói nevén: Tarcsay György) a Kör titkárához intézett szép levelét, a melyben felolvasandó művének megírására való készségét közölte, valamint azt is tudatta, hogy a felolvasás az eperjesi társadalmi életéről fog szólni a XVII-ik században. A nagyérdékű felolvasásra, mely — mint fentebb jeleztük — január 10-ikén fogja megnyitni az újévi felolvasások sorozatát, már jó előre jelhívjuk közönségünk figyelmét.

Berzeviczy Albert v. b. t. t., a Kör védnöke, e napokban megküldötte a Körnek *Italia* című nagybecsű művének Lipszében megjelent német kiadású példányát is. A magyar kiadáshoz hasonló fényvel kiállított mű igen becses darabja lesz a Kör könyvtárá-

nak. A megküldés által tanúsított ujjab szives figyelemért a Kör nevében meleg köszönetet mondtak a kegyes védnöknek.

Maderspach Fadgyas Etelka *«Az Elet útjain»* című becses művének (a melyre vonatkozólag az előfizetési felhívást lapunk *Hírek* rovatában közöljük) egy díszkötésű példányát küldötte meg a Kör könyvtára számára. Szép levelében, melyet ezúttal a Kör titkárához intézett, többek között azt is írja, hogy művének megküldése által csupán «jelét óhajtja adni annak, miszerint ama szép órákat, a melyeket a Körben részt mint passiv, részint mint működő tag eltöltött, maig is kedves emlékei gyanánt őrizi.» Titkár meleg hangú levelében mondott köszönetet a Kör nevében a becses ajándékért.

A színészeti szakválasztmány december 29-ikén tartotta gyűlését dr. Krayszell Aurél kir. tanácsos elnöke alatt. A gyűlés főtárgyát a Kiss Géza-előadás erkölcsi és anyagi eredményeiről való beszámolás képezte. A szakválasztmány a legteljesebb örömmel konstata az, hogy az előadás úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben valóban fényesen sikerült s a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg az összes szereplőkről és mindazokról a kiknek az előadás sikerében részük volt. Fontolóra vevén azt a sok áldozatot, a melyet a szereplők az előadásnak éppen ebben az időben való megtartása tekintetéből hoztak s azt a nagy buzgóságot, a melylyel az összes nehézségeket leküzdeni igyekeztek és tényleg le is küzdötték: a legfőbb hálás köszönetet fejezték ki Horváth Ödönnek, ifj. Molitorisz Istvánnak, Mikler Károlynak és Maléter Erzsike, valamint Magyar József, dr. Stessel Szilárd, Matherny Gusztáv, Zsivócs Elemér, ifj. Láng Mihály, Sikorszky Sándor, Jankovich Akos és Palsó István szereplők iránt, ugyanígy Bartmann Simon ügyelő és Buszek Károly sűgőval szemben, nemkülönben Kósch Árpád iránt a jegyek előzetes elárúsításáért és dr. Szlávics Mátyás szakválasztmányi tag iránt az esti-pénztári teendők ellátásáért. Átvizsgálván az összes számadásokat és mellékleteiket, nagy örömmel konstatazták, hogy a tiszta jövedelem 506 kor. 60 fill., a mely — mivel a városi színházalap a tiszta jövedelem feléről ezúttal kivételesen szintén lemondott — *egészben a Kiss Géza síremlékére lesz fordítandó*. Titkárt felhatalmazták, hogy az említett összeget az Eperjesi Bankgyűlésnél gyümölcsözőleg helyezze el, mindaddig, a míg az igazgató-választmánynak — a család óhaját is figyelembe vevő — rendelkezése alapján az emlékkő tényleg felállítandó lesz. A gyűlés a szakválasztmányban való közreműködésre dr. Stessel Szilárdot felkérve, végül titkárnak az előadás rendezése körül kifejtett gondosságáért és fáradozásáért elismerő meleg köszönetet szavazott.

Kyss Géza síremlékére, az 1899. december hó 27-ikén tartott műkedvelő-színlelőadás alkalmából a következő felülfizetéseket tettek: Kyss Róbert 50 kor., dr. Berzeviczy Albert 30 kor., Szinyei Merse István 20 kor., Kyss Klótild 20 kor., Kyss Mária 20 kor., dr. Horváth Ödön 10 kor., dr. Schmidt Gyula 10 kor., dr. Lakner Árpád 10 kor., Eperjesi Lapok 10 kor., Krivoss Gyula 6 kor., Ridács Gábor 6 kor., dr. Müller Bertalan 5 kor. 20 fillér, Mandics Ede 4 kor., dr. Balpatak Imre 4 kor., Oszvald Károly 4 kor., Barts Emil 2 kor., Szojka Gyula 2 kor., Lux Róbert 2 kor., Gasch János 2 kor., dr. Kakusz Béla 2 kor., Semsey Árpád 2 kor., Nádaskay István 2 kor., dr. Oszvald Tivadar 2 kor. A kegyes felülfizetéseket ezen le hivatalosan nyugtázza: az Eperjesi Széchenyi-kör színészeti szakválasztmánya.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör» gyűjtése a Petőfi-házra. IX-ik kimutatás:

	Kor.	fill.
Lanner Ignác	1	—
Lanner Emma	1	—
Szavulics László	2	—
Jurascsik Győző	1	—
Peky Károly	1	—
Osszesen	6	—
A VIII-ik kimutatás	523	68
Együtt: 529		

H I R E K.

* **Előfizetési felhívás.** Az új évnegyedtől kezdődőleg, lapunkra ezennel előfizetést nyitunk.

Előfizetési árak:

Egész évre	10 kor. — fill.
Félévre	5 « — «
Negyed-évre	2 « 50 «

Az előfizetési pénzek lapunk kiadóhivatálahoz: Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetébe (Eperjes, Fő-utca 59. sz.) küldendők.

* **Bánó Zoltán** honvédelmi-miniszteri titkárnak ő Felsége a király az *osztálytanácsosi* címet és jelleget díjmentesen adományozta.

* **Az eperjesi ev. ref. leányegyház**, lelkésze, *Frenczel Bertalan* elnöke alatt december 26-ikén tartott közgyűlésén gondnokául *Perényi Vilmos* koll. főgimn. tanárt választotta.

* **Kitüntetett joghallgatók.** A fennálló szabályok értelmében a jogakadémiák fel vannak jogosítva arra, hogy azokat a joghallgatókat, a kik jogi tanulmányukat sikerrel fejezték be és a tanári testület előtt mint

jó magaviseletű, szorgalmas, komoly törekvésű ifjak ismeretese, a hivatali alkalmazásoknál való különös figyelembe részesítés céljából a magy. kir. igazságügy-miniszteriumhoz felterjeszték. Jogakadémia tanári testülete az elmúlt félév végén, a most végzett joghallgatók közül ily felterjesztésre méltóknak: *Dienes Gyulát, Gasparik Jánost és Istók Zoltánt* találta s arról, hogy nevezettek a m. kir. igazságügy-miniszteriumhoz felterjesztette, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztert is értesítette.

* **Eljegyzés.** *Kern Guido* Resiczáról jegyet váltott *Dahlström Irmával* Eperjesen.

* **Halálozás.** Dr. *Mihalovics Antal* ügyvédjelölt f. évi december hó 28-ikán, életének 32-ik évében, Eperjesen elhunyt.

* **Farsang.** Az eperjesi kir. kath. főgimnázium római-kath. vallású szegény növendékeit segélyező egyesület választmányja az egyesület tápintezetének (alumnium) javára 1900. évi február hó 3-ikán Eperjes sz. kir. városa Vigadójának nagytermében hangversenyt és táncestélyt rendez. Ezen mulatságot a játékos cél iránti tekintetből a nagyérdemű közönség kegyes figyelmébe és pártfogásába ajánlani bátorodik — Eperjesen, 1899. december havában — a segélyező egyesület választmányja nevében: a *rendező-bizottság.*

* **Utolsófarsangi bál.** A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet nagyszabású bált rendez utolsófarsangkor (1900. február 27-ikén) az «Erzsébet-árvaház» javára, melyre jó előre kikérjük közönségünk szives figyelmét.

* **Üzlet-átvétel.** A Berger-kávéház a mai napon *Berger Samu* tulajdonába ment át.

* **Árvaházi karácsonya.** December hó 23-ikán délután 5 órakor, melyen megható ünnepet ültek a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet Erzsébet-árvaházában, a melynek barátságos falai között nagy számmal gyűltek össze azok, a kiknek örömet és boldogságot okoz az, ha másoknak szereznek örömet és boldogságot. A csengő hívó szavára a nagyterembe léptek az árvák s ragyogó szemekkel s boldogságot sugárzó arccal gyönyörködtek a terem közepén álló hatalmas karácsonyfaiban. A jelenvolt díszes közönség mely meghatottsággal s könnyes szemekkel hallgatta végig a kis árvák imáit, énekeit és köszönő-versecskéit, valamint beszédeiket. Majd dr. *Horváth Ödön* kir. tanácsos, egyetemi titkár szólott a közönséghez és az árvákhoz, fejtegetve az ünnep jelentőségét az árvaházban és az egyetemen hivatását s jóságára, engedelmességre, hálára buzdítván a kis árvákat s a legmelegebb elismeréssel emlékeztetvén meg az egyetemi tagjainak, a nemesszívű nőknél példás buzgalom, önfeláldozó munkálkodásáról. Ezután *Kubinyi Albertné*, az egyetemi nemeslelkű, nagyérdemű elnöknője szólott s köszönetet mondott mind azoknak, a kik adományaikkal a karácsonyfaat gazdagították s általában az egyetemi iránt való érdeklődésüknek és jóindulatuknak kegyeskedtek kifejezést adni. Melegen emlékezett meg *Boditsky Martháról, Fejér Ilonkáról, Kéler Idáról és Mandics Ilonkáról*, a kik a karácsonyfa feldíszítése körül annyi kedvességgel és izléssel fáradoztak. Ezután a titkár néhány meleg szóval *Legényi Ilonka* okl. óvónőt, mint a jövő év elejétől alkalmazott árvaházi felügyelőnőt mutatta be a gyermekeknek és az egyetemi tagoknak, őket meleg rokonszenvükbe és jóindulatukba ajánlván, mit nevezett szintén néhány őszinte meleg szóval köszönt meg. A közönség mely meghatottsággal s azzal a komoly meggyőződéssel meghozta a lélekemelő, szép ünnepről, hogy a hosszú évtizedek óta fennálló derék és nemes egyesület a közönség érdeklődésére, szeretetére és pártolására méltóbb, mint valaha!

* **Bártfai szegény iskolásgyermekek karácsony-fája.** Az Orsz. Vörös-kereszt Egylet bártfai fiókja közgyűlési határozat értelmében december hó 21-ikén délelőtt 10 órakor, az állami elemi iskola helyiségében a tanító-testület és számos szülő jelenlétében, vallás-és nembeli különbség nélkül 75, földhöz tapadt szegény iskolás-gyermekek látott el részint lábbelivel, részint meleg, téli ruhával. A kiosztásban az egyet elnöke, *Tahy István*, élén a választmány tagjai: *Csontos Alajosné, David Jánosné, Tirscher István, Toperczer Albertné, Tóth István* és *Vas Antalné*, meg az egyetemi titkára: *Csontos Alajos* igazgató buzgólkodtak. A kiosztott ruha és lábbeli összértéke 152 ft 59 kr. Ez összeghez maga az egyet 50 fttal járult; gyűjtöttek: *Blumenfeld Arminé* és *Passuth Ferencné* a városban: 57 ft 55 kr., *Lieszkovszky Endréné* és *Homolka Józsefné* 31 ft 15 kr., *Vas Antalné* és *Lieszkovszky Endréné* a november 19-ikén rendezett Erzsébet-gyászünnepepen 29 ft 20 krt (mely összegből a költségek levonásával a jótékony célra maradt: 13 ft 89 kr.). Bártfán kiválóan van értelme az egyet ily irányú működésének és az egyet vezetőségének tapintatára vall, hogy ezen működési irányt felismerte. Szálljon annyi áldás az egyesületre és vezetőségére, mint a hány örömkönyűt a kiosztáskor a fagyoskodó, didergő gyermekek s szüleik szempilláin! — a kiknek nevében *Csontos Alajos* igazgató megható szavakkal mondott hálás köszönetet az egyet érdemeiben gazdag elnökének és a választmányának a nyomor enyhítése körül kifejtett önzetlen buzgalomuk s fáradozásukért.

* **Az önkéntesek karácsonya.** Az ezidei karácsonyból kijutott a részük a kassai 6-ik tüzérezred önkénteseinek is; már t. i. azoknak, a kik rászolgáltak. Több önkéntes előlépett s most, mint «Geschützvormeister»-ek sétálnak az utcán. Ok tehát egy fokkal közelebb vannak már a hűsvéti piros tojáshoz: a «Titular-Korporal» sarzsihoz.

* **Az új bűnvádi eljárás életbeléptetése** következében a m. kir. igazságügy-miniszter kirendelte: az eperjesi kir. ügyészség kerületébe: az eperjesi kir. járásbírói mellett: ügyészségi megbízottul dr. *Szethlo János* gyakorló-ügyvédet; állandó helyettesül *Csabinyák*

Mihály kir. törvényszéki aljegyzőt; a *bártfai* kir. járásbírói mellett: ügyészségi megbízottul dr. *Uhlig Leo* gyakorló-ügyvédet; állandó helyettesül *Somogyi Miklós* székcsői járási szolgabíró; a *giráti* kir. járásbírói mellett: ügyészségi megbízottul *Semsey Gyula* gyakorló-ügyvédet; a *kis-szebeni* kir. járásbírói mellett: ügyészségi megbízottul dr. *Prokopovics Béla* gyakorló-ügyvédet; a *lemesi* kir. járásbírói mellett: ügyészségi megbízottul *Ujházy Árpád* kir. járásbírói joggyakornokot; állandó helyettesül *Illykovic István* kir. járásbírói aljegyzőt; a *szviduki* kir. járásbírói mellett: ügyészségi megbízottul dr. *Dobay József* makoviczai járási szolgabíró.

* **Az Eperjesi Kuglizó-társulat** december 24-ikén *Szmoligovics Szilárd* elnöklete alatt választmányi ülést tartott, a melyen elhatározták, hogy az egyesület január hó 20-ikán a Mayer-féle vendéglőben közvacsorát rendez; megbeszélyték a tavasszal átalakítandó dobóház kiépítésének ügyét és kiküldötték a Sár-utca szabályozásának ügyében összeült bizottságba az elnököt, *Huss A.* pénztárost és dr. *Oszwald Tivadart.*

* **Az Eperjesi Társadalmi Egylet közgyűlése.**

Az Eperjesi Társadalmi Egylet december 26-ikán tartotta rendes évi közgyűlést *Kubinyi Albert* elnöklete alatt, a tagok élénk érdeklődése mellett. A gyűlésnek magaslati pontja volt az érdemes elnöknek részletes, az országos és a helyi eseményeket egyaránt felkaroló megnyitó-beszéde, a melyben különösen megemlékezett az egyet november 5-ikén tartott rendkívüli közgyűlésének a *Hazánk* cz. napilapot kitöltő határozatáról s az ezzel kapcsolatos ügyekről, mely megemlékezése kedves alkalmul szolgált arra, hogy az egyet nagyérdemű igazgatóság tagjait, a gyűlésen — sajnálatra — jelen nem lévő *Szinyei Merse Istvánt*, a gyűlés élénken megjelézze. Majd szólott a Széchenyi-körnek nagyszabású s igazán országos jelentőségre emelkedett *Petőfi-ünnepről*. Ezután megemlékezett arról a legmagasabb kitüntetéséről, a melyben az egyet jegyzője: dr. *Horváth Ödön*, kir. tanácsossá történt kinevezésével részeseült s meleg szavakkal tolmácsolta ebből az alkalomból az egyet örömet és szerencsekívánatait. Kiterjesztette figyelmét arra a bár teljesen családi jellegű, mégis az egész eperjesi társasélet kedvesen érintő ünnepélyre, a melyet a helybeli kir. törvényszék nagyérdemű elnökének s az egyet kiváló igazgatósági tagjának, *Palugyay Gusztávnak* a tiszteletére rendezett, a mikor szép arcképet az ülésterem számára lefestette. Végül megemlékezett a tagok körében beállított választásokról, különösen meleg hangon szólván *Jeinger* cz. és kir. tábornoknak, valamint *Kysys Gézáknak* az elhunytáról. A lelkes elnöki megnyitót a gyűlés örömmel fogadta s elhatározta azt, hogy ezt egész terjedelmében megörökíti a jegyzőkönyv lapjain. Majd letárgyalták a múlt évi zárószámadozatot s az ezekre vonatkozó számvizsgáló-bizottsági jelentést s az egyet nagyérdemű, kitünő pénztárosának: *Kösch Árpádnak* és a számvizsgáló-bizottság összes tagjainak hálás köszönetet és elismerést szavaztak. Ugyancsak letárgyalták az 1900. évi költségelőirányzatot s azt 7672 kor. 86 fill. bevétellel s — beleértve 26 kor. 40 fill. pénztári maradványt is — ugyanennyi kiadással, egytellemmel elfogadták s ennek kapcsán kimondták a tagsági díjnak változtatlanul való fentartását, valamint meghatározták a megrendelendő lapokat. Majd a választásokra kerülvén a sor, megválasztották elnöké: *Kubinyi Albert*et, igazgató-választmányi tagokká: *Bielek Lászlót*, dr. *Breyer Adólfot*, *Farkas Lajost*, *Gombos Alajost*, dr. *Horváth Ödönt*, *Kösch Árpádot*, *Kovaliczky Mihályt*, *Palugyay Gusztávot*, dr. *Propper Adólfot*, *Radvány Kálmánt*, dr. *Schmidt Gyulát*, *Szinyei Merse Istvánt*, *Tahy Józsefet* és *Viliczky Kamilt*; póttagokká pedig: *Mandics Edét*, *Flórián Jakabot*, *Fuhrmann Andort* és *Urbán Gyulát*. Az elnöknek és az eljáró tisztkarnak általában köszönetet szavaztak, a gyűlés az elnök élénk életetése közben oszlott szét.

* **Az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-ifjak Egyesülete** december 28-ikán felolvasó-estét tartott, a melyen a Kör ismert nevé, kiváló vendége: *Jónás János* pozsonyi keresk. akad. igazg. tartott felolvasást: «Mi is hát az a kereskedői műveltség?» czimrel. Ritka figyelmes érdeklődés kísérte a felolvasót, kinek gondolatai nem a könyvekből, hanem az életből vannak merítve. Mindenekelőtt igen mélyen járó nyomon és finom disztinkcióval vázolta az általános műveltséget, a melyben helye és része legyen a kereskedői osztálynak is. Az értelem és a kedély összhangzatos kiműveléséről valóban arany-igazságokat tartalmazott a mely megfigyelés alapuló felolvasás. Majd közelebbről a kereskedői műveltség jellemzésére tért át és azt hangsúlyozta, hogy a kereskedői osztály műveltség tekintetében egyenlő rangban álljon a többi osztályokkal. A haladást, a szabadelvétséget, a felvilágosodást, a demokracziát, a kötelességtudatot, a szorgalmat és a takarékoságot főleg az képviseli, és ennyiben hatalmas tényező a kereskedői osztály a nemzeti kultúra szolgálatában. A kereskedelem nyitja meg a világot az ember számára, de a nemzeti és kedélyi szempontok adják meg annak sajátos karakterét. Felolvasása végén kiemelte, hogy a kereskedői osztály maig sem forrott össze. Lelekes éljenzések követték a valóban szép és tanulságos felolvasást. Az egyesület nevében *Oszwald Karoly* elnök köszönte meg a ritka élvezetet nyújtó felolvasást, a melyre aztán a vendég az emberszeretet remek rajzával válaszolt. A felolvasáson igen szép közönség volt jelen, s a kereskedői főnökök közül is többen voltak ott, mint máskor. A felolvasást követőleg *Oszwald Béla* magyar gordonka-játéka gyönyörködtette a közönséget.

* **Kiss Pál szintársulatáról**, mely január közepétől Eperjesre jön, a *Szepesi Lapok* a következőket írja: «A löcsei színész szezónjának két utolsó hete azt igazolja, hogy az ottani közönség *Kiss Pál* derék és jóra való szintársulatát hathatós pártolásra méltónak

találja; erre vallanak a nap-nap mellett telt házak. Ezen pártolást a szintársulat teljes mértékben megérdemli és csak azt kívánjuk, hogy ezen lelkesedés állandó legyen.» Nagyon örvendenék, ha a társulat nálunk is képes volna beváltani a beléje helyezett bizalmat, a mi az anyagi sikernek is biztosítéka lenne.

* **Zemplénevármegye a római zarándokoknak.** Sátoralja-Ujhelyről írják: Zemplénevármegye december hó 19-ikén Sátoralja-Ujhelyen tartott közgyűlésén *Bányay János* szerencsi esperes, mint az országos gör-kath. bizottság tagja, beszélet mondott, a melyben felhívta a közgyűlés figyelmét a gör-katholikusoknak februárban megtartandó zarándoklásra. A közgyűlés erre 222 fttal szavazott meg, hogy a megye részéről hat közrendű magyarok küldjék lakos melessen a zarándokokkal. A zarándokok tudvalegőleg magyar liturgiát mennek kérni a pápától s e hazafias czérra való tekintettel szavazta meg a megye a költséget.

* **Kamarai titkárok országos értekezlete.** A kereskedelmi és iparkamarák titkárai január 3-ikán a kereskedelmi miniszteriumban országos értekezletet tartanak. Az értekezleten az állami munkaközvetítés ügyét fogják megvitatni. A kereskedelmi miniszter ugyanis a vidéki kamarák székhelyein állami munkaközvetítő irodákat szándékozik létesíteni.

* **Megjutalmazás.** A földművelésügyi m. kir. miniszter, a vármegye főispánjának javaslatára, *Kurucz János* bókii, *Vasenyecz János* budaméri, *Sinkó András* bolyári, *Pekár Mihály* klembéki és *Blichár András* teryei lakosok — gazdasági cselédek jutalmazására — mint a kik becsületes s hűséges szolgálattal hosszabb időt töltöttek egy munkaadónál; valamint *Szafko Mihály* nagy-sárosi, *Mondok János* pillerpekléni, *Gajdos András* budaméri és *Marcsin János* balpataki lakosok — gazdasági munkások jutalmazására — mint a kik megbízhatóságuk, szorgalmas, józan viselkedésük által munkástársaik közül kitűntek, egyenkint 25—25 ftrnyi összeget engedélyeztet; mely jutalmak f. hó 29-ikén d. u. 3 órakor, a vármegyei főispán akadályoztatása folytán, annak megbízásából s felkérésére a vármegye alispánja által osztattak ki, megleghangú buzditó beszéd kapcsán. A jutalmazottak egyúttal egy-egy díszesen kiállított oklevelet is nyertek emlékeztül.

* **A bártfai kaszinó** december 27-ikén tartotta rendes évi közgyűlést. Elnökké ismét, közfelkiáltással dr. *Mankovics Reszó* városi tiszti főorvost választották, a ki eddigi működésével ezen egyesületet kellő színvonalra emelte. A választmányt újabb tagokkal egészítették ki. A könyvtár tervszerű gyarapítása céljából szűkebbkörű bizottságot küldtek ki.

* **Nyilvános köszönet.** A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet Erzsébet-árvaházában 1899. december 23-ikán megtartott karácsonyfaünnepe alkalmából a következő nemesszívű emberbarátok kegyeskedtek adományaikkal biztosítani az ünnepély fényét és sikerét: A volt Első Eperjesi Asztaltársaság 29 ft 20 krt., Egy kártyázó társaság 22 ft, Egy magát megnevezni nem akaró emberbarát 10 ft, *Bosits János* 5 ft, *Kösch Árpád* 5 ft, *Kösch Frigyesné* 2 ft, *Propper Adólfé* 2 ft, *Irányi-Szontagh Melánia* 2 ft, *Cserniczky János* tanú-díja 2 ft, *Füzy Béláné* 2 ft, *Dite Venczel* 2 ft, *Kovaliczky Mihályné* 1 ft, *Gundelfingen Gáborné* 1 ft, *N. N. 1 forint*. Ezenkívül ruhaneműekben, élelmi- és játékszerekben stb. álló kegyes adományokat adtak: *Kubinyi Albertné*, *Krayzell Aurélné*, özv. *Grieger Józsefné*, *Grieger Tivadarné*, *Oszwald Károlyné*, *Krausz Ágostoné* (Lincz), *Gerő Mihály*, *Mitske Ede*, *Bielek: Lászlóné*, *Horváth Ödöné*, *Holénia Gyuláné*, *Kösch Árpádné*, *Putschalkó Marianne*, *Scholtze Apollónia*, *Ferbstein Márkné*, *Rosenberg Theofilné*, *Gerber Mária*, *Kiszely N.*, *Zahler N.*, özv. *Jármay Béláné*, *Szénássy Sándorné*, *Lakner Árpádné*, *Oszwald Tivadarné*, *Mikler Károlyné*, *Raisz Edéné*, *Schröpfer Antal*, *Schmidt Gyuláné*, *Schmidt Ilona*, *Szmoligovics Szilárdné*, *Gundelfingen Gáborné* és *Nagysárosi Múmalom*. A nemesszívű áldozatkész emberbarátok fogadják ezen a helyen is az egyetnek legmélyebben érzett őszinte hálás köszönetét!

* **Berzeviczy és az Athenaeum egykoronás Petőfi-kiadása.** Ismerjük legkiválóbb hazai könyvnyomda- és könyvkiadó-társulatunknak: az *Athenaeum*-nak azt az eléggé nem méltányolható hazafias lépését, a melylyel Petőfi összes költeményeit egykoronás kötetben bocsátotta közzé, hogy az a nemzet minden fiának igazán kezére juthasson. Midőn erre a valóban hazafias vállalatra a legmelegebben felhívjuk közönségünk szives figyelmét s azt kérjük, hogy lehetőleg mozdítsuk elő mindnyájan azt, hogy a derék társulat nemes czélzata minél teljesebben megvalósulhasson; itt közöljük az Eperjesi Széchenyi kör lelkes védnökének azt a szép levelét, a melyet ebből az alkalomból az Athenaeumhoz intézett. A megleghangú levél így hangzik: „Köszönettel vettem a Petőfi összes költeményeiből rendezett egykoronás kiadásnak megküldött példányát s örömmel üdvözlöm az «Athenaeum»-nak ezt a vállalkozását, mely kivitelében is tökéletesen sikerült. Azok között az eszmék között, a melyek a Petőfi halála évében a Petőfi emléke- és szellemének méltó és állandó megörökítésére nézve fölmerültek, egyet sem tartok oly jogosultnak és oly helyesnek, mint azt, a mely czélul tűzi ki a Petőfi műveinek a lehető legolcsóbb kiadások által betű szerint az egész magyar nép között való elterjesztését. E czél felé egy hatalmas lépéssel közeledtünk az Athenaeum új kiadásával. Adja Isten, hogy mielőbb elérjük — egészen! Őszinte tisztelőjük: *Berzeviczy Albert*.”

* **Előfizetési felhívás.** „Alulírott «Az élet útjain» czímen három hosszabb elbeszélést adtam ki. Megírásuknál, míg egyrészt tekintettel voltam arra, hogy meglejt egyének is érdekeljék olvashassák: másrészt arra törekedtem, hogy különösen a felnőtt ifjúság nyerve általok nemcsak élvezetes, de egyszerűsággal lélekemésítő olvasmányokat. Mennyiben sikerült c

czélatom elérnem: Molnár Viktor közíróinak ama szavai, írt hosszas előszavát, előkelő irodalmi nívóval olvashatnak fiatalok. «Ime az írói készség sokoldalúságával, a erejével megírt tá beszédes egyikét pá sik kettő sem mar A középnyagságú, jelent meg s előfiz kötésben 1 ftt s c szegnek szerző lak való beküldése utá kézhöz. Mindenki tiszteletpéldányt ka kiváló tehetségeiről művét melegen aja

* «A XIX. csarnoka.» E cs szepesbélai ág.-ev. méltatni kívánja működését, a kik étek s az egyház a kereskedelem é hivatás terén kívá maguk után. A m fog megjeleni, fo «Biographien berü jelent művének. fel vannak sorolva nokban helyet fo családtagjai, a kik elődeik arcképeit nek, hogy azokna elkészítésének 5 ftt német nyelven fog ségiek és a Szepes

* **Angol kato** való vendégek vol át általános érde katonatisztek köz töttek a külföldi magukat s van ré ben. Az angol k hírt terjedt el, hog önkénteseket. Ter fantáziá terméke.

* **Tűz volt** tárában. Grósz A nak gyuladt ki a odaégett. A tűz g ben a csürben el

* **Gyűjtogatá** kijelenleg Amerik leégett. A nyom épületet ifj. Hopk

* **Gondatlan** lakos hétéves kis s hosszabb időre játszadozott a kál meg nem gyuladt égési sebeket sze tették a bíróság

* **Tolvaj és** lakos már régebbe retlen tettes kise málja. Legutóbb ezúttal azonban a hogy két házi-cs tolvajok, a kik a lakosnak potom feljelentést tett a

* «A skorpia a kiváló francia ben a boudoir-tő epizódjaival talál nagyobb elragad lent kötetet, mert lőségek társadalm fala, hol annyi a fojtóbb, mint ké század végén e k a bűn, a vétek, minden zug, mi kalandról beszélt események minde a jezsuita-rend n Kezeik közé kerü elvonnak eszmény hatása alatt — a előbb-utóbb — hozzájárul — me Prévost ért ahhoz a gascognei leány ban látja szerelm az életet, kapva-k restyék titkoszertű ségét, az epizódok ket feleslegesnek Prévost sokkal semhogy ajánlat Podmaniczky He kedik a szokásos szépségeit, a kiva sá, szellemes ötl imádkozó jezsuita egy betekintést e könyvkereskedés meg és bár 17

célokat elérnem: arra nézve szolgáljanak irányadóul Molnár Viktor köztört. tanácsos úrnak s ismert íróknak ama szavai, melyeket e munkákról, a hozzájuk írt hosszas előszavában mond. Ugyanis: «Ime három, előkelő irodalmi nivón álló olvasmány, melyet élvezet- tel olvashatnak fiatalok s felnőttek egyaránt.» Továbbá: «Ime az írói készség minden fegyverével, a tárgyak sokoldalúságával, a nyelvészetnek és színeknek férfias erejével megírt történetek.» Végül: «A három el- beszélt egyikét pályadíjjal koszorúzták meg, de a más- sikk kettő sem marad a megkoszorúzott mögött» stb. A középnyagságú, 8 ívre terjedő kötet karácsony előtt jelent meg s előfizetési ára fűzve 50 kr., csinos vászon- kötésben 1 ftt s díszkötésben 1 ftt 50 kr., mely ösz- szegnek szerző lakcímére (Újpest, Deák-utca 85 sz.) való beküldése után a könyv bérmentesen küldetik kézhez. Mindenki, a ki legalább hat előfizetőt gyűjt, tiszteletpéldányt kap. *Madarspachne Fadgyas Etelka.* «A kiváló tehetségeiről közönségünk előtt is jól ismert író művét melegen ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe!»

* «A XIX. századbeli hírneves szepesi férfiak csarnoka.» E cím alatt szándékozik *Weber Samu* szepesbélai ág.-ev. lelkész egy művet kiadni, melyben méltatni kívánja mindazoknak a férfiaknak életét és működését, a kik a XIX. században a Szepességben éltek s az egyház és iskola, a tudomány és művészet, a kereskedelem és ipar, a gazdaság és egyéb élet- hivatás terén kiváltak s maradandó nyomokat hagytak maguk után. A mű, mely mintegy 20 nyomtatott íven fog megjelenni, folytatása kíván lenni Meltzer Jakab «Biographien berühmter Zipser» című 1832-ben meg- jelent művének. A szétküldött előfizetési felhívásban fel vannak sorolva mindazon férfiak nevei, kik a csar- nokban helyet fognak foglalni. Ezeknek hátramaradt családtagjai, a kik igényt tartanak arra, hogy dicső elődeik arcképei is megjelenjenek a műben, felkéret- nek, hogy azoknak fényépeit beküldjék és a cliché elkészítésének 5 frtnyi költségét magukra vállalják. A mű német nyelven fog megjelenni, hogy «az öregebb szepes- ségek és a Szepesség barátjai a külföldön is megértsék».

* Angol katonatisztek Kassán. Messze földről való vendégek voltak legutóbb Kassán és egész napon át általános érdeklődés központjai voltak. A kassai katonatisztek közül többen bajtársi ismeretséget kö- töztek a külföldi kollégákkal, a kik igen jól érzik magukat s van részük bőven a magyar vendégszeretet- ben. Az angol katonák idejövételével az a kalandos hír terjedt el, hogy a délafrikai háborúba toborzanak önkénteseket. Természetesen, ez a hír csak az élénkabb fantázia terméke.

* Tűz volt december 23-ikán *Szinye* község ha- tárában. Grósz Ábrahám námláku-csárdai koreszmáros- nak gyuladt ki a csűrre s nagymennyiségű gabonája odaégett. A tűz gondatlanságból keletkezett, a mennyi- ben a csűrben előző nap estig csépeltek.

* Gyűjtogatás. *Berzeviczén* Krivatika Andrásnak, ki jelenleg Amerikában van, kigyuladt a portája s teljesen leégett. A nyomozó csendőrség kiderítette, hogy az épületet ifj. Hopkó János boszúból gyújtotta föl.

* Gondatlanság. *Gerlachon* Krájer Mari ottani lakos hét éves kis leányát egyedül hagyta bezárt lakásán s hosszabb időre eltávozott hazulról. A kis leány addig játszadozott a kályhában lobogó tűzzel, a míg a ruhája meg nem gyuladt s mire segítség érkezett, életveszélyes égési sebeket szenvedett. A gondatlan anyát feljelen- tették a bíróságnál.

* *Tolvaj és orgazda.* *Sztasik Balint* nagyvitézi lakos már régebben észrevette, hogy terményeit isme- retlen tettes kisebb-nagyobb időközökben megdéz- málja. Legutóbb is csukott csűréről árpát loptak; ezúttal azonban a jómadarak rajtavesztettek. Kiderült, hogy két házi-cseléd: *Balaha István* és *Cseh Pál* a tolvajok, a kik a lopott árpát Veil Leopold nagyvitézi lakosnak potom áron eladták. Valamennyijük ellen feljelentést tett a csendőrség a kir. törvényszéknek.

* «A skorpió.» Regény. A kik megszokták, hogy a kiváló francia regényíró: Marcel Prévost regényei- ben a boudoir-történetek érdekes, gyakran mystikus epizódjaival találkozának, azok meglepetve, de annál nagyobb elragadtatással fogják olvasni a most megje- lent kötetet, mert ennek milieu je nem a francia előke- lőségek társadalmi élete, hanem a kolostorok rideg fala, hol annyi a titokszerűség és a hcl a levegő is fojtóbb, mint künn a derűs nagyvilágban. A múlt század végén e komor épületekben oly gyakori volt a bűn, a vétek, mint a fényes párisi termekben, hol minden zug, minden butodarab egy-egy szerelmi kalandról beszélt. E műnek is minden fejezete, az események minden részlete a mellett tanúskodik, hogy a jezsuita-rend nevelési rendszere lelkeket olt meg. Kezeik közé került éltévedt lélek az osztiárius is, kit elvonnak eszményi szerelmétől, de ettől — a családás hatása alatt — a jezsuitáknál sem tud szabadulni, sőt előbb-utóbb — s ehhez születése és neveltetése is hozzájárul — megőrül. Mondanunk sem kell, Marcel Prévost ért ahhoz, hogy ebbe a keretbe beleilleszse a gascognei leány érdekes történetét, ki a fekete csuhá- ban látja szerelme ideálját, ki Párisban megismerve az életet, kapva-kap azon, hogy gyónhasson a sek- restyék titokszerű homályában. A mesészövés érdekes- ségét, az epizódok tarkaságát, az érdekes részlete- ket feleslegesen tartjuk külön felemlíteni, hisz Marcel Prévost sokkal ismertebb olvasóközönségünk előtt, semhogy ajánlanunk kellene. De ki kell emelnünk báró Podmaniczky Horác magyaros fordítását, ki felelme- kedik a szokásos nivón és híven adja vissza az eredeti szépségeit, a kiváló francia regényíró sajátos stilu- sát, szellemes ötleteit. E mű, melynek címlapja az imádkozó jezsuitával és a skorpiószzerű női fejfel mint- egy betekintést enged a regényvilágba, Sachs és Pollák könyvkereskedésében (Budapest, Andrassy-út 37.) jelent meg és bár 17 ívre terjed, ára csak 1 ftt.

* **A Nagy Magyar Világtörténet.** A *Nagy Képes Világtörténet* harmadik kötete megjelent. Az utolsó időben a történettudomány nagy átalakuláson ment át. Az «adat» nem oly föltétlenül uralkodó többé, mint hajdan. Tekintetünk mélyebbre vágyik hatni. Időnk kevesebb, mint a régieké. Bizonyos komprimált tudom- mányt kívánunk, mely kevés idő alatt egész igazságok- kat adjon a töredékes adatok hosszadalmas halmaza helyett. Ma a népek történetének egymásután való elmondását nem tekintjük többé világtörténetnek. Ben- nünket az a kapcsolat érdekel legfőképpen, mely őket összefűzi; mint Ranke írta, az «hogyan hatnak egy- másra, hogy tűnnek fel egymásután és hogyan alkot- nak egy eleven, összetartozó közösséget.» E magasztos célú tüztek maguk elé a *Nagy Képes Világtörténet* írói. Feltűntetni a világ összhangzó életét és az összhangba egyúttal belevonni a magyar nemzetet is. Nagy és nemes cél. S most munkájuk első részének, első negyedének befejezésénél, úgy látszik, sikerrel fogják megoldani, mert sikerrel oldták meg eddig. Három kötet jelent meg eddig: a keleti népek, a görög s most a rómaiak története. Ezt dr. Geréb József írta. 43 ívre terjed a komoly, pontos tanul- mányokon alapuló, vonzón előadott szöveg, mely nagy gonddal rajzolja a római állam kialakulását és világalomná terjeszkedését. De a politikai történet mellett nem feledkezik meg az irodalom és a művészetek rajzolásáról sem. Tartalmasan ír rólok. S a mi fő, előadá- sát a legszebb képek kísérik, melyek a műemlékeket, szobrokat, festményeket, épületeket pontos és szép kivi- telű reprodukciókban mutatják be. Egyetlen fontosabb műalkotás sem maradt ki e kötetből, melylyel a római archeologia dicsekedhetik. Különös gondot fordít szerző a magyar vonatkozásokra, képből és írásban egyaránt. Nagy dicséretet érdemel a császárok rövid és biztos jellemzéseért is. A képek közül kiválnak a színes mellé- letek, melyek színharmóniájuk révén a történeti érdek mellett művészeti élvezettel is gyönyörködtetnek. A Pompeji-i falfestmények gazdag tagolása, színpompája, lebegő alakjainak kecske két szép színes reproduk- cióban van szerencsésen bemutatva. A térképek is nagyon sikerültek. Igen szerencsés gondolat volt bevenni a régi és mai Róma összehasonlító térképét, nem kevésbé hasznos és jó Itália világos, áttekinthető térképe. A kötet gazdag tartalmaért s dús illusztrációi- nak kiválóatáért Marczali Henrik szerkesztőt és a szerzőt illeti a dicséret; fényes kiállítás, az áldozat- készség, melylyel az írók törekvését megvalósították, a könyv kiadására egyesült két nagy irodalmi társa- ságnak, a Franklin-Társulatnak és a Révai Testvérek Irodalmi Részvénytársaságának az érdeme. A kiállítás- ban e kötet ép úgy méltó eddig megjelent testvéreikhez, mint tartalomban és pontosságban a szellemi rész. Nagy és magas feladatot tűzött dr. Geréb József elé a szerkesztőség, de ő ezt a feladatot a teljes sikerrel oldotta meg. Csak azt kívánhatjuk, hogy a nagy vállalat további kötetei is az eddigiekhez méltók legye- nek. Egy kötet ára díszkötésben 8 ftt. Kapható minden hazai könyvkereskedésben, a mellett füzetekben. Sőt részletfizetésre is a kiadónál. (Révai Testvérek Irod. Int. R-T, Budapest, VIII, Üllői-út 18.)

* **A Messmer-tea** ma az Osztrák-Magyar Monarchia legkiválóbb tea keveréke. A kitűnő és kiváló keverék felől egyhangú elismeréssel nyilatkozik a közönség. Minta csomagok 50 krtól 1 fttig kaphatók *Bein Simon* kereskedésében Eperjesen.

Báli selyem 45 krtól

14 ftt 65 krtól méterenként, valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ 45 krtól 14 ftt 65 krtól méterenként, a legdivatosabb szövés-, szín- és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.
Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

* **A szerkesztőség üzenete.** Dr. V. A., *Birtfa.* Nagyon köszönjük a becses tudósításokat s kétszeres örömmel adunk nekik helyet, mert hiszen legbensőbb tiszteletünkre s elismerésünkre méltó tényekről számolnak el.

Főszerkesztő: Dr. Horváth Ödön.
Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly.
Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILT-TÉR.

*Guttman Mihor Tolcsvá-
ról eljegyezte Fuchs Jetha
kisasszonyt, Fuchs Jakab
leányát Eperjesről.*

Tisztelt vendégeinknek,
jóakaróinknak és barátainknak
Boldog újévet kívánunk.
 Elefánt Testvérek.

Összes – nagyrebecsült
vendégeimnek, barátaim-
nak és jóakaróimnak
Boldog újévet
kívánok.
Berger Samu
kávéház-tulajdonos.

Esemény *
a magyar *
irodalomban!

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖRTÉNE-
LEM KLASSZIKUS KÖNYVE.
A LEGGAZDAGABB TÖRTÉ-
NELMI KÉPTÁR.

Tizenkét kötetben.

Eddigél három kötet
jelent meg.
Négy havonként jön
egy-egy kötet.

. . . Bővebbet a prospektus, . . .
melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára *
192 korona *

Szerkeszti a legkiválóbb magyar
írók közreműködésével: . . .

MARZALI HENRIK

Megrendelhető

3 koronás
csékely havi *
részletfizetésre
és levelező-lapra ra-
gasztva, hozzánk be-
küldendő.

Révai Testvérek
Irodalmi Intézet
Részvénytársaság
Budapest, VIII. k.
Üllői-út 18. szám.

A Nagy Képes Világtörténet

azért eseménye a magyar irodalomnak,
mert az első teljes, tökéletes, minden igény-
eknek megfelelő világtörténelem.

A Nagy Képes Világtörténet

megjelenésével minden más világtörténeti
mű elavult és értéktelenné vált.

A Nagy Képes Világtörténet

az élet bibliája és nélkülözhetetlen minden-
kinek, a ki művelt ember akar lenni.

A Nagy Képes Világtörténet

az a mű, melyből az egyén, a család, a társa-
dalom hazaszeretetet és összetartást tanul.

A Nagy Képes Világtörténet

fejleszti a műizlést, táplálja a tudást, neme-
síti a lelket.

A Nagy Képes Világtörténet

brillians stílusával és pompás illusztrációi-
val nemcsak tanít, hanem oktatta gyö-
nyörködtet is és a legnagyobb szellemi
élvezetet nyújtja.

Ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvény-
társaságtól Budapesten a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vévén, hogy eddigél
három kötet jelent meg s a további kötetek négy havonként jelennek meg.
Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapestben a szállítástól kezdve
3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára tör-
lesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részletek költségemre postai meg-
bízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes
hátralékos vételára esedékessé válik. A mű további kötetei a megjele-
néshez képest és fizetési arányában szállítandók.

Kelt:

Név:

Állás:

451—1899. sz.

Arverési hirdetemény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. törvényszék 1899. évi 6679. számú végzése következtében Semsey Gyula girálty ügyvéd által képviselt Márttyák szül. Szalyovics Emma girálty lakos végrehajtató javára **Mitály János és társa** vaspatakai lakosok végrehajtást szenvedők ellen 100 ftt s jár. erejéig 1899. évi december hó 6-ikán foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 520 ftra becsült, még el nem csévelt gabbaneműek, lovak, tehén, takarmányból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a girálty kir. jbróságának 1899. V. 280/2. sz. végzése folytán 100 ftt tökékövetelés, ennek 1899. évi október hó 24-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 39 ftt 55 krban bíróság már megállapított költségek erejéig elsőrendű végrehajtást szenvedő lakásán, Vaspatakán leendő esz-közlésére **1900. január hó 2-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzítés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fogják adatni.

Gárdon, 1899. évi december hó 18-ikán.
Kovács József,
kir. bírósági végrehajtó.

Hirdetemény.

Alulírt részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a tulajdonához tartozó, **Olepnok** község határában fekvő erdősegeiben kijelölt **fenyő épület- és haszonfa-mennyiségnek eladása iránt 1900. évi január hó 10-ikén délelőtti 10 órakor** Péchújfalván zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog megtartatni.

Az eladandó fatömeg: 19,705 drb 20—57. cm. vastag jegenyefenyő épületfa, mintegy 11,619 m.³-re becsült tömirtalommal. A becsár, mely egyúttal kikiáltási ár is, 19,429 ftt 80 kr.

A bánatpénz, mely az írásbeli zárt ajánlathoz is csatolandó, 2000 ftt.

Az írásbeli zárt ajánlatokban világosan kijelentendő, hogy az ajánlattevő a szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti, a megajánlott vételár pedig számjegyekkel és betűkkel világosan kiírandó. Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Oly ajánlatok, melyek a szerződési feltételektől eltérő kikötéseket tartalmaznak, figyelembe vétetni nem fognak.

A becslés és a szerződési feltételek iránti tájékoztatás **Dessetoffy Ferencz** úrnál Eperjesen, Kassai-út 15. sz., megszerezhető.

Péchy Zsigmond.

Üzlet-eladás.

Henszelman Nándor
bártfai elsőrendű fűszerkereskedése haláleset miatt
eladó.

Bővebb értesülés Bártfán az örökösöktől szerezhető.

Bor-eladás.

1889 évi tokaj-hegyaljai aszú- és szamorodni-bort
üvegenként is eladok.

Ára: Aszú-bornak 1/2 literenként **2** forint.
Szamorodni-bornak literenként **2** forint.

Dókus Mihály,
s.-a-újhegyi lakos.

— Mindenkinék, a ki köhög —
legsürgősebben ajánlhatók

Kaiser meliczukorkái.

2480 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány legjobb sikert bizonyít **köhögés, rekedtség, katarrhusok** s elnyálkásodásnál.
Egy csomag ára **10 és 20** kr.

Biztos sikert hoznak az általánosan bevált **Kaiser-féle**
Pfeffermünz-Caramellák

étvágytalanság, gyomorfájás- s elrontott gyomornál
Egy csomag ára **20** kr. Kapható:

WIELAND és **SCHROEPFER**
czukrászdájában és kávéházában Eperjesen.

Ugyanott kapható **Tokaji gyógybor** betegek számára.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari szállító, hangszergyáros,
a Rákóczi-féle tárogató feltalálója.
BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Hegedűk vonóval 3 fttől 15 fttig.
Mester-hegedűk vonóval 15 fttől 300 fttig.
Gordonkák vonóval 10 forinttól 150 fttig.
Nagybőgők vonóval 30 forinttól 100 fttig.

Fuvolák 2 fttől 100 fttig.
Szárny-kürtök 14 fttől 20 fttig.
Czimbalmok 35 fttől 300 fttig.
Osi magyar tárogató, szabadalmazva, 20 fttől 60 fttig.
Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hangú harmonikák 3, 4, 5, 6, 8, 10 fttől 80 fttig.

Templomi és más zenekarok részére szükséges fuvó- és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett legjutányosabb árban szállítatnak.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bermentve.

Harmonika-árjegyzék külön kérendő.

A holland-amerikai útirány.

Hetenkint egy- vagy kétszeri

gőzforgalom

Rotterdamtól New-Yorkig.

Cajüte-iroda: **Bécs**, I., Kolowratring 7/a.
Fedélzet-iroda: **Bécs**, IV., Weyringasse 10.

I. Cajüte:

Aprilis 1-től Okt. 31-ig

290—400 Mk.*

Nov. 1-től Márcz. 31-ig

230—320 Mk.

II. Cajüte:

Aug. 1-től Okt. 15-ig

200 Mk.

Okt. 16-tól Julius 31-ig

180 Márka.

* A cajüte fekvése és nagysága, valamint a gőzös gyorsasága és elgánczja szerint.

LÉVIUS LAJOS

gépgyárában

Eperjes, Alsó-körút 1. sz.

TANONCZOK

felvétetnek.

Ugyanott a legkisebb lakatosmunkák azonnali elkészítése is elvállaltatik.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynel egy háztartásban sem kellene hiányozni 40 kr., 70 kr. és 1 ftt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb börtökű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. **RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT** cs. és kir. udvari szállítók.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

Korszerűen s dűsan felszerelt

Legválasztékosabban berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA | **PAPIRRAKTÁRA**

EPERJESEN.

Árjegyzékek, számlák, cégkártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intézőlevelek, czimkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégyomással. ...

Pénzintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (színes vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Bármely hirdlapra előfizetések közvetítése.

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítás, köz- és magánhivatalok takarékpénztárak, nyomtatványainak szép és gyors kiállítás.
Különlegesség könyvnyomdai színyomásban!

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók ízléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, tánczrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítás. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntőde.

Költségvetések — készitendő nyomtatványokról — postafordultával.

Nyomatott Kösch Árpád könyvnyomdátó-intézetében Eperjesen.